Õhtuleht

Elu, armastus ja surm

ITA SERMAN

Need on kolm teemat, mis läbivad kõiki Robert N o r t h i ballette. Täna õhtul esietendub Estonia Teatris kolm USA koreograafi balletti: *Blues, Tütarlaps ja surm* ning *Elu kui unistus*. Lavale on need seadnud Robert Northi assistent Julian M o s s , kunstnikutöö on teinud Andrew S t o r e r (mõlemad Inglismaa).

Julian Moss on rahul *Estonia* tantsijatega, ja tantsijad temaga...

15aastasena lahkus Robert North sünnikodust Lõuna–Carolinast ja siirdus Inglismaale, südames soov õppida arhitektuuri. Noorukil oli aga kaasasündinud tantsuanne, ja mõne aja möödudes võeti ta vastu Kuninglikku Balletikooli. Hiljem jätkas ta tantsuõpinguid Londoni nüüdistantsu koolis ning seejärel New Yorgis. 1969. aastal läks ta tagasi Londonisse, ja jäi järgmiseks kümneks aastaks Kaasaegse Tantsu Teatrisse nii tantsija kui ka koreograafina. 1981. aastal sai temast sama teatri peakoreograafi asetäitja ja ka *Ballet Rambert*i kunstiline juht. Vahepeal oli Robert North moderntantsu õppejõud Kuninglikus Balletikoolis, hiljem töötas mitmes riigis vabakutselise koreograafi ja pedagoogina. 1987. aastal lõi ta Taani Kuninglikus Balletis oma kuulsust võitnud balleti *Elvira Madigan*.

Praegu töötab Robert North Göteborgi *Stora Teaterni* peakoreograafina.

Kunstnik Andrew S t o r e r alustas koostööd Robert Northiga 1980. aastal. Umbes samast ajast on ta Edinburghi *Assembly Theatre* konsultant, kus ta seoses iga–aastase festivaliga teeb etendustele kujundused viiel laval.

Julian M o s s on hariduse saanud Londoni Kaasaegse Tantsu Koolis. Tema õpetajateks on olnud ka Robert North ja Robert C o h a n . Ta on tantsinud Londoni Kaasaegse Tantsu Teatris, õpetanud Londoni nüüdistantsu koolis ning juhendanud meistriklasse mitmel pool maailmas. 1988. aastast on ta olnud Robert Northi assistent ja toonud tema ballette lavale üle kogu maailma.

Praegu töötab Julian Moss Göteborgi *Stora Teatern*is.

See ülevaade kõneleb enda eest ise, ja lubab taas põne-

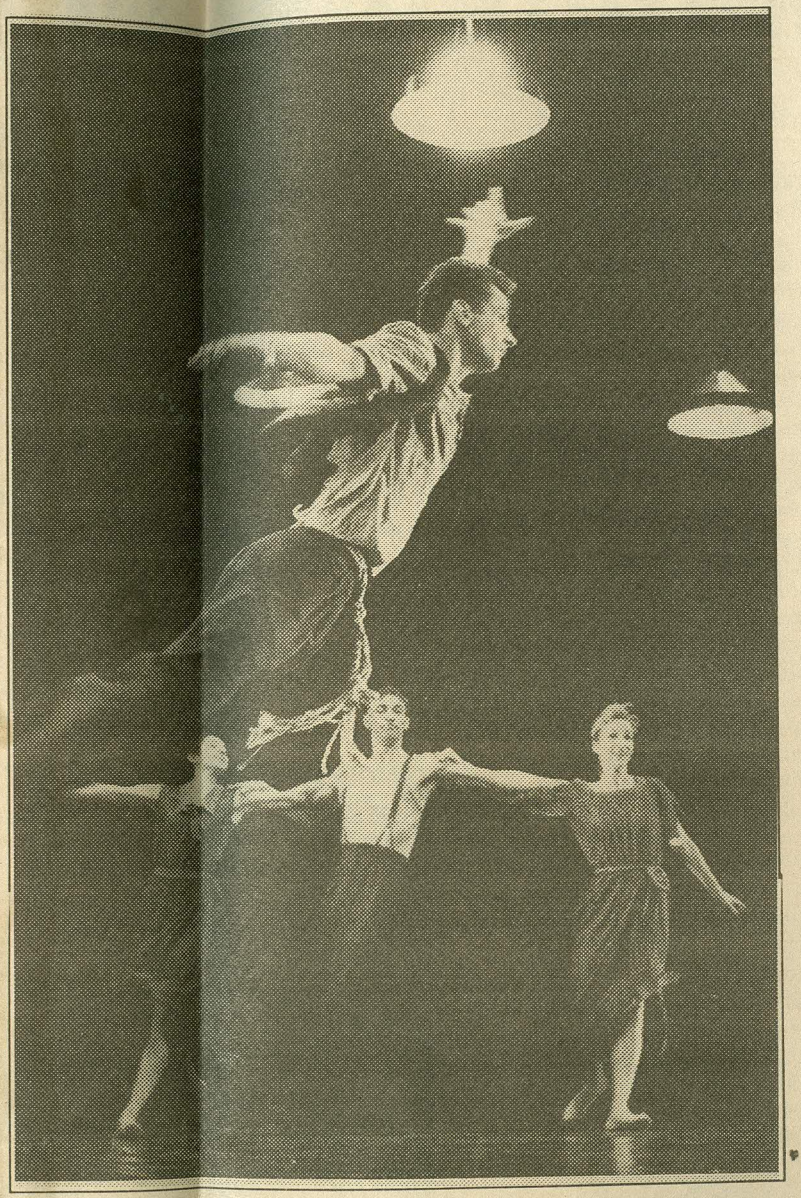

kasutanud Franz S c h u b e r t i sama pealkirjaga *Keelpillikvartetti*.

Mööndunud aasta veebruaris valminud *Elu kui unistus* põhineb Ameerika rokkmuusikal, laulmas võib kuulda ka Michael

tähendab, et eelkõige peab see olema arusaadav iseendale. ***Tantsija peab mõtlema, mida ta teeb.***

Tatjana K i l g a s : *See aeg oli äärmiselt huvitav. Kuigi teemad olid erinevad, on tantsukeel ikkagi üks. Ja*

tantsuanne, ja mõne aja möödudes võeti ta vastu Kuninglikku Balletikooli. Hiljem jätkas ta tantsuõpinguid Londoni nüüdistantsu koolis ning seejärel New Yorgis. 1969. aastal läks ta tagasi Londonisse, ja jäi järgmiseks kümneks aastaks koreograafina. 1981. aastal sai temast sama teatri peakoreograafi asetäitja ja ka *Ballet Rambert*i kunstiline juht. Vahepeal oli Robert North moderntantsu õppejõud Kuninglikus Balletikoolis, hiljem töötas mitmes riigis vabakutselise koreog-

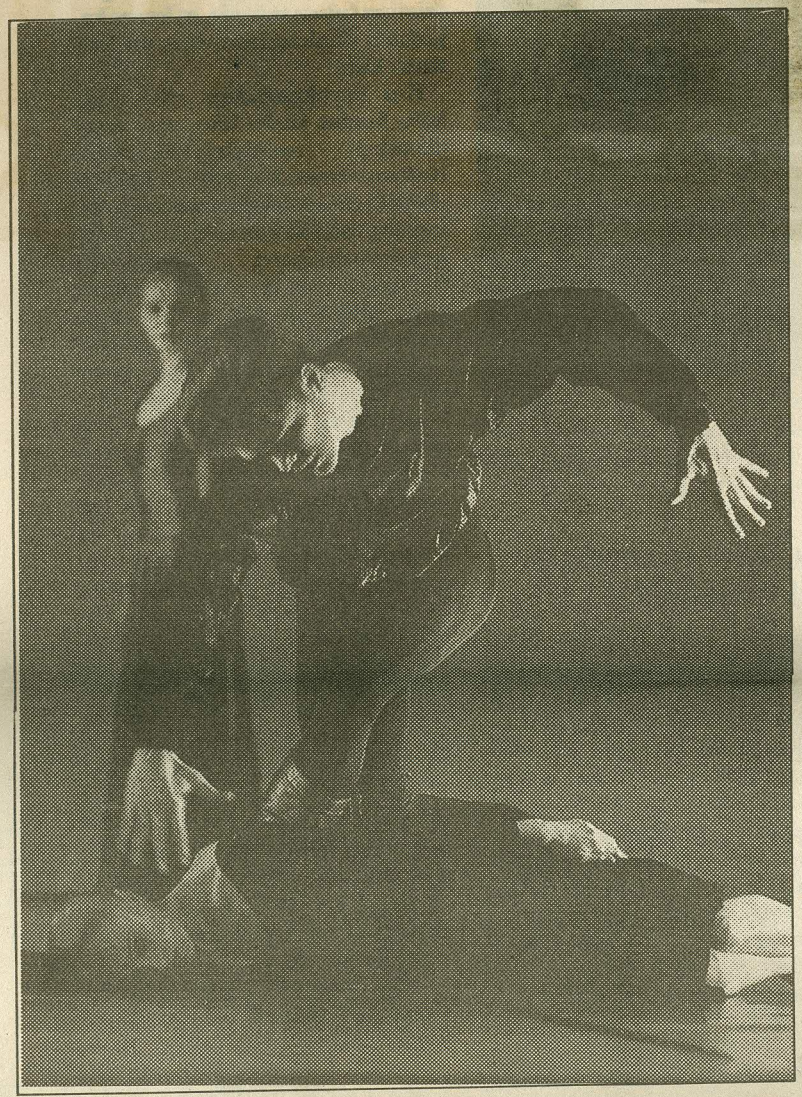

Stseene uutest ballettidest.

Ta on tantsinud Londoni Kaasaegse Tantsu Teatris, õpetanud Londoni nüüdistantsu koolis ning juhendanud meistriklasse mitmel pool maailmas. 1988. aastast on ta olnud Robert Northi assistent ja toonud tema ballette lavale üle kogu maailma.

Praegu töötab Julian Moss Göteborgi *Stora Teatern*is.

See ülevaade kõneleb enda eest ise, ja lubab taas põnevusega oodata ülihuvitavat balletiõhtut.

Julian Moss sõnas töö kohta Estonia Teatris, et see on üle ootuste meeldiv aeg olnud. Siia tulles polnud ta õnnestumises sugugi kindel. Üheksa nädalat kolme balleti jaoks pole pikk aeg. Eriti, kui veel arvestada, et tantsijad olid hõivatud ka teiste lavastustega.

Ballettide kohta ütles ta täpsustuseks, et *Blues* on valminud 1970. aastal. See on Robert Northi varajane töö, mille ta tegi ühe Londoni kooli tellimusel. Ballett aga kujunes üliedukaks ja seda on hiljem tantsinud paljud trupid nii Euroopas kui ka Ameerikas.

1980. aastal valminud *Tütarlaps ja surm* on Robert Northi üks kaunemaid ballette. Muusikaks on ta kasutanud Franz Schuberti sama pealkirjaga *Keelpillikvartetti*.

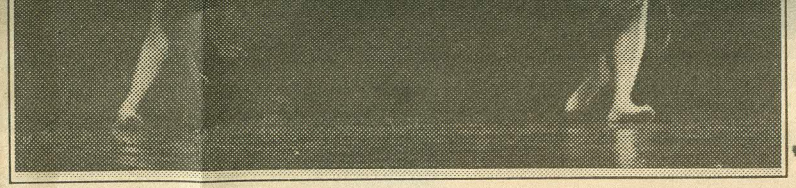

Möödunud aasta veebruaris valminud *Elu kui unistus* põhineb Ameerika rokkmuusikal, laulmas võib kuulda ka Michael Jacksonit.

Niisiis on balletiõhtu oma ülesehituselt küllalt mitmekesine, ja peaks pakkuma meelepärast igale eale ning igale maitsele. Osaliste endi arvates võikski sellest kujuneda etendus, mis balletipubliku jälle teatrisse tooks.

Sest see lavastus pakub võimalust ka edasiminekuks. Ja kurjast oleks seda kasutamata jätta.

Üks osatäitjatest Andrus Kambre: *Julian Moss on erakordne. Ta on oma ala täielik asjatundja, ja tema professionaalsusest osa saada – see on lihtsalt õnn. Ta oskab innustada ja tööle panna, ta on endas nii kindel ja oskab absoluutselt igale küsimusele vastuse leida. Ta on suutnud meile selgeks teha, et tants peab publikule arusaadav olema. Mis tähendab, et eelkõige peab see olema arusaadav iseendale.* ***Tantsija peab mõtlema, mida ta teeb.***

Tatjana Kilgas: *See aeg oli äärmiselt huvitav. Kuigi teemad olid erinevad, on tantsukeel ikkagi üks. Ja võimaldas tundma õppida midagi väga loomulikku ja loogilist. Mõista, et* ***igal liigutusel on oma tähendus.***

Saima Kranig (repetiitor): *Robert Northile on väga olulised täiuslik stiil ja sisemine distsipliin. Julian Moss on seda edasi kandnud ka meie tantsijatesse. On pannud mõistma ja armastama oma elukutset. Seda muutust, mis meis on toimunud, tuleks nüüd jäädagi jätkama...*

Kahtlemata tuleks. Nii tantsijate kui ka vaatajate pärast. Robert North on öelnud: *Elu on nagu unenägu. Sa võid kujundada selle just niisuguseks, nagu ise tahad...*

Harri Rospu fotod